

Zbornik Instituta za kriminološka
i sociološka istraživanja
2018 / Vol. XXXVII / 2 / 161-177
Stručni naučni rad
UDK: 341.231.14-054.73(4-672EU)
314.15.045

**AZILANTI U DOMAĆEM, MEĐUNARODNOM PRAVU S
OSVRTOM NA PRAVO NA SPAJANJE PORODICE KOJE ŠTITI
ZAKON O AZILU I PRIVREMENOJ ZAŠTITI,
ZAKON O STRANCIMA I ODREDBA ČLANA 8 EVROPSKE
KONVENCIJE O LJUDSKIM PRAVIMA I PRAKSU ESLJP**

Ljuba Slijepčević*
Pravosudna akademija, Beograd

Jedan od osnovnih elemenata suvereniteta države predstavlja pravo države da reguliše ulazak, izlazak, odnosno boravak stranaca na sopstvenoj teritoriji.

Pravo na azil predstavlja kategoriju međunarodnog prava. Pravo na azil predviđeno je članom 14, stav 1. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. godine: „Svako ima pravo da traži i uživa u drugim zemljama azil od proganjanja”.

Iako je već ranije Republika Srbija imala Zakon o azilu objavljen je u „Sl. glasnik RS“, br. 109/2007, a koji je stupio je na snagu u aprilu 2008. godine na sednici Narodne skupštine 22. marta 2018. usvojeni su novi Zakon o azilu i privremenoj zaštiti kao i Zakon o strancima. Usvajanjem ovih novih zakona Srbija usklađuje svoje zakonodavstvo sa pravnim tekovinama Evropske unije i nastoji da učini postupak azila efikasnijim kao i da bolje definiše prava i obaveze stranaca u Republici Srbiji. I jednim idrugim zakonom regulisano je Pravo na spajanje porodice koje štiti I odredba člana 8 Evropske konvencije o ljudskim pravima, a Evropski sud za ljudska prava po ovom pitanju ima bogatu sudsku praksu, s tim što je prvi put okvalifikovao deportaciju stranca kao povredu prava na porodičan život 1991. godine

KLJUČNE REČI: azilanti / pravo na spajanje porodice / član 8 Evropske konvencije o ljudskim pravima

* E-mail: ljuba.slijepcevic@pars.rs

UVOD

Jedan od osnovnih elemenata suvereniteta države predstavlja pravo države da reguliše ulazak, izlazak, odnosno boravak stranaca na sopstvenoj teritoriji. Usled činjenice da su države oduvek bile zainteresovane da suzbijaju neželjene migracione tokove, zaštita ljudskih prava tražilaca azila, odnosno ilegalnih migranata je često bila zapostavljena.

Pravo na azil predstavlja kategoriju međunarodnog prava.

Iako je već ranije Republika Srbija imala Zakon o azilu objavljen je u "Sl. glasnik RS", br. 109/2007, a koji je stupio na snagu u aprilu 2008. godine na sednici Narodne skupštine 22. marta 2018. usvojeni su novi Zakon o azilu i privremenoj zaštiti kao i Zakon o strancima.¹

Pravo na azil predviđeno je članom 14., stav 1. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. godine: „Svako ima pravo da traži i uživa u drugim zemljama azil od proganjanja”.

Usvajanjem novih zakona Srbija usklađuje svoje zakonodavstvo sa pravnim tekovinama Evropske unije i nastoji da učini postupak azila efikasnijim kao i da bolje definiše prava i obaveze stranaca u Republici Srbiji.

Razvijanje politike upravljanja migracijama je kompleksan proces zato što se radi o sveobuhvatnom fenomenu koji se sastoji od više elemenata od kojih su kao neki od najvažnijih vizna politika, upravljanje granicom, regulisani ulazak i boravak stranih državljana, razvijanje mehanizama za uspešnu integraciju migranata i razvijanje mehanizama zaštite sopstvenih državljana koji se nalaze na radu i boravku u inostranstvu. Ne sme se zaboraviti ni zaštita ljudskih prava migranata, kao ni razvijanje zakonodavstva koje se odnosi na zaštitu azilanata i izbeglica i sprečavanje ilegalnih migracija, kako onih nastalih iz ekonomskih razloga tako i onih nastalih kao posledica delovanja organizovanih kriminalnih grupa koje se bave trgovinom ljudima.

ZAKONODAVSTVO REPUBLIKE SRBIJE

Politika azila u Republici Srbiji utvrđena je Strategijom za upravljanje migracijama² (i Akcionim planom za sprovođenje Strategije za upravljanje migracijama, za period od 2011. do 2012. godine³ STRATEGIJA INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM U REPUBLICI SRBIJI 2017-2020⁴. Valja napomenuti i primenu Zakona o opštem upravnom postupku (“Sl.

¹ („Službeni glasnik RS”, broj 24/18),

² „Službeni glasnik RS”, broj 59/09)

³ („Službeni glasnik RS”, broj 37/11).

⁴ („Službeni glasnik RS”, br. 55/05, 71/05 – ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – US, 72/12, 7/14 – US i 44/14),

glasnik RS”, br. 18/2016) i Upravnim sporovima⁵. Najznačajniji domaći pravni dokumenti koji regulišu pitanja azila jesu Ustav Republike Srbije⁶ koji načelno proklamuje pravo na azil. Potom to su novi Zakon o azilu i privremenoj zaštiti kao i Zakon o strancima.

Na osnovu člana 36. stav 6, člana 87. stav 3. i člana 101. stav 1. tačka 1) Zakona o azilu i privremenoj zaštiti Ministar unutrašnjih poslova donio je PRAVILNIK o sadržini i izgledu obrasca zahteva za azil i sadržini i izgledu obrazaca isprava koje se izdaju tražiocu azila i licu kojem je odobren azil ili privremena zaštita⁷– Odluka Vlade Republike Srbije o mreži ustanova socijalne zaštite⁸, – Odluka Vlade Republike Srbije o utvrđivanju liste sigurnih država porekla i sigurnih trećih država⁹, – Pravilnik o kućnom redu u Centru za azil¹⁰, – Pravilnik o načinu vođenja i sadržini evidencija o licima smeštenim u Centru za azil¹¹, – Pravilnik o sadržini i izgledu obrasca zahteva za azil i isprava koje se mogu izdavati tražiocima azila ili licima kojima je odobren, azil ili privremena zaštita¹², – Pravilnik o socijalnoj pomoći za lica koja traže, odnosno kojima je odobren azil¹³, – Pravilnik o uslovima i načinima izdavanja dozvole za rad strancu i licu bez državljanstva¹⁴, – Pravilnik o uslovima smeštaja i obezbeđivanju osnovnih životnih uslova u Centru za azil¹⁵– Pravilnik o zdravstvenim pregledima lica koja traže azil prilikom prijema u Centar za azil¹⁶, – Sporazumom između Srbije i Evropske zajednice o readmisiji lica koja nezakonito borave, Sl. glasnik RS¹⁷, – Uputstvo o postupanju prema dovedenim i zadržanim licima¹⁸, – Uputstvo za podnošenje zahteva za izdavanje i za davanje odobrenja za zasnivanje radnog odnosa sa stranim državljanima¹⁹, ZAKON O OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU²⁰, – ZAKON O POLICIJI (“Sl. glasnik RS”, br. 6/2016 i 24/2018)²¹, ZAKON O JAVNOM REDU I MIRU²², – Zakon o socijalnoj zaštiti Republike Srbije²³, - ZAKONO SREDNJEM

⁵ („Sl. glasnik RS”, br. 111/2009)

⁶ Službeni glasnik RS br. 98/2006

⁷ "Službeni glasnik RS", broj 42 od 1. juna 2018.

⁸ Sl. glasnik RS, 51/08.

⁹ Sl. glasnik RS, 67/09.

¹⁰ Sl. glasnik RS, 31/08.

¹¹ Sl. glasnik RS, 31/08.

¹² Sl. glasnik RS, 53/08.

¹³ Sl. glasnik RS, 44/08.

¹⁴ („Sl. glasnik RS", br. 22/2010 od 09.04.2010 - u daljem tekstu: Pravilnik), koji je stupio na snagu 17.04.2010. godine.

¹⁵ "Sl. glasnik RS", br. 31/2008).

¹⁶ Sl. glasnik RS, br. 93/08.

¹⁷ (Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 103 od 8. novembra 2007).

¹⁸ Sl. glasnik RS, 101/05, 63/09 – US i 92/11.

¹⁹ Sl. list SFRJ, 51/81 i Sl. list SCG, 1/03 Sl. glasnik RS, 101/05.

²⁰ ("Sl. glasnik RS", br. 55/2013, 101/2017 i 27/2018 - dr. zakon)

²¹ ("Sl. glasnik RS", br. 6/2016 i 24/2018)

²² ("Sl. glasnik RS", br. 6/2016 i 24/2018)

²³, Sl. glasnik RS, 24/11.

OBRAZOVANJU I VASPITANJU²⁴, – Zakon o strancima, – Zakon o upravljanju migracijama²⁵, – Zakon o Ustavnom sudu²⁶, Zakon o visokom obrazovanju²⁷. Zakon o graničnoj kontroli²⁸ primenjuje se od 3. aprila 2018. god. Ovim zakonom uređuju se granična kontrola, policijska ovlašćenja u vršenju granične kontrole, kao i saradnja između organa državne uprave koji su nadležni za integrisano upravljanje granicom. Na osnovu ovog zakona prestao je da važi Zakon o zaštiti državne granice („Sl. glasnik RS”, br. 97/08 i 20/15 – dr. zakon).

Strategije Vlade Srbije

Strategije Vlade Srbije koje se direktno tiču, ili se posredno dotiču oblasti upravljanja migracijama su:

STRATEGIJA PREVENCIJE I SUZBIJANJA TRGOVINE LJUDIMA, POSEBNO ŽENAMA I DECOM I ZAŠTITE ŽRTAVA 2017-2022.²⁹, Strategija za upravljanje migracijama³⁰, Strategija reintegracije povratnika po osnovu Sporazuma o readmisiji³¹, Nacionalna strategija za borbu protiv organizovanog kriminala³², Strategija javnog zdravlja Republike Srbije³³

ZAKON O AZILU I PRIVREMENOJ ZAŠTITI

Na sednici Narodne skupštine 22. marta 2018. usvojeni su novi Zakon o azilu i privremenoj zaštiti kao i Zakon o strancima.

Zakonom o azilu predviđeno je da azil kao pravo na boravak i zaštitu može da se ostvari kroz dva oblika zaštite - pravo na utočište za izbeglicu koji je zbog straha od progona napustio državu porekla čl 2 st 1 tačka 7 Zakona i supsidijarnu zaštitu za stranca koji je zemlju porekla napustio iz nekog drugog razloga, ali bi u slučaju povratka bio izložen nepravdi-čl 2 st 1 tačka 8 Zakona.

Za razliku od azila koji se odnosi na zaštitu pojedinaca, privremena zaštita se garantuje u slučaju masovnog priliva raseljenih lica –čl 2 st 1 tačka 9 Zakona.

Novi zakon treba da omogući da Srbija zadrži visok nivo u poštovanju međunarodno prihvaćenih standarda u oblasti ljudskih prava i prava tražilaca

²⁴ ("Sl. glasnik RS", br. 55/2013, 101/2017 i 27/2018 - dr. zakon)

²⁵ Sl. glasnik RS 107/12.

²⁶ ("Sl. glasnik RS", br. 109/2007, 99/2011, 18/2013 - odluka US, 103/2015 i 40/2015 - dr. zakon)

²⁷ ("Sl. glasnik RS", br. 88/2017)

²⁸ „Sl. glasnik RS“, br. 24/2018

²⁹ ("Sl. glasnik RS", br. 77/2017)

³⁰ „Službeni glasnik RS“, br. 59/09.

³¹ „Službeni glasnik RS“, br. 15/09.

³² Službeni glasnik RS“, br. 23/09.

³³ „Službeni glasnik RS“, br. 22/09

azila uz istovremeno održavanje bezbednosti svih građana Srbije i poštovanje Ustava i zakona.

Bezbednosti građana republike Srbije povećana je jer za razliku od starog novi zakon propisuje uslove za prestanak supsidijarne zaštite tako što precizno propisuje da se pravo na utočište i supsidijarnu zaštitu neće odobriti tražiocu koji predstavlja opasnost po nacionalnu bezbednost i javni poredak Republike Srbije.

Također potpuno nov je institut dobrovoljni povratak u zemlju porekla koji je u nadležnosti Komesarijata za izbeglice i migracije.

Prema novom Zakonu o azilu i privremenoj zaštiti organi odlučivanja po zahtevima za azil ostaju isti ali se uvode novine u sam tok postupka. Postupak azila (čl. 35-47), je jedno od najvažnijih i najbitnih pitanja. Prema novom Zakonu o azilu i privremenoj zaštiti organi odlučivanja po zahtevima za azil ostaju isti ali se uvode novine u sam tok postupka. U cilju efikasnosti postupka azila faze “evidentiranje” i “registracija” su spojene u jednu radnju odnosno “registraciju stranca koji je izrazio nameru da traži azil-čl 35”, čime je izbegnuto uzimanje biometrijskih podataka dva puta .

Stranci koji izraze nameru da podnesu zahtev za azil u toku registracije se fotografišu i daktiloskopiraju na osnovu ovog zakona. Nakon registracije, licima se izdaje Potvrda o registraciji lica koje je izrazilo nameru da traži azil -ne o izraženoj nameri da se traži azil, a sa kojom se upućuju u neki od centara za azil.

Namera za podnošenje zahtev za azil se može izraziti, osim pred policijskim službenikom, i u centru za azil. Međutim lica koja se u roku od 72 sata ne jave u centar primeniće se odredbe Zakona o strancima. U tom smislu izvršeno je horizontalno usklađivanje Zakona o azilu i privremenoj zaštiti i Zakona o strancima na taj način što su unovi Zakon o strancima inkorporirane odredbe koje se tiču stranaca koji su izrazili nameru da podnesu zahtev za azil čime su sudije prekršajnih sudova dobile pravni osnov za prekršajno kažnjavanje stranaca koji nije postupio u skladu sa obavezama propisanim Zakonom o azilu i privremenoj zaštiti.

Predviđeno je da se uz izražavanje namere za traženje azila vrši i registracija a da potom Kancelarija za azil ima rok od 15 dana da omogući tražiocu azila da zahtev podnese. Ukoliko Kancelarija za azil to ne omogući tražilac azila u roku od 8 dana od dana isteka od 15 dana od izdavanja Potvrde ima pravo da zahtev podnese pisanim putem što će omogućiti bolju zaštitu tražilaca azila i omogućiti im nesmetan pristup azilnoj procedure.

Novim zakonom je detaljno definisana uloga Komesarijata za izbeglice i migracije, kao i Saradnja sa Kancelarijom Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice . Također je uvedeno pravo na novčanu pomoć licima koja su smeštena u centre za azil.

Prava tražioca reguliše odredba Član 48 Zakona tražilac ima pravo na: 1) boravak i slobodu kretanja u Republici Srbiji;2) materijalne uslove prihvata;3) socijalnu pomoć;4) zdravstvenu zaštitu;5) osnovno i srednje obrazovanje;6) informisanje i pravnu pomoć;7) slobodu veroispovesti;8) pristup tržištu rada.

Novo rešenje predstavlja mogućnost da u slučaju masovnog priliva lica koja podnose zahtev za azil, na predlog nadležnog organa, Vlada Republike Srbije može doneti odluku da se službenici drugih organizacionih jedinica nadležnog organa ili drugog državnog organa privremeno uključe u postupak obavljanja saslušanja. Ovakvo rešenje doprineće efikasnom izvršavanju poslova iz nadležnosti organa državne uprave, što će doprineti povećanju stepena bezbednosti građana.

Propisani su uslovi za sprovođenje postupka uz donošenje odluke u roku od mesec dana, i to: ako je tražilac izneo samo one podatke koji nisu od značaja za procenu osnovanosti zahteva; ako je svesno doveo u zabludu službenike Kancelarije za azil iznoseći lažne podatke ili predočivši falsifikovana dokumenta, odnosno ne pružajući relevantne podatke ili prikrivajući dokumenta koja bi mogla negativno uticati na odluku; ako je namerno uništio ili sakrio isprave za utvrđivanje identiteta ili državljanstva, u cilju pružanja lažnih podataka o identitetu ili državljanstvu; ako je izneo očigledno nedosledne, kontradiktorne, lažne ili neuverljive izjave, koje su u suprotnosti s proverenim podacima o državi porekla, koje čine njegov zahtev neuverljivim; ako je podneo naknadni zahtev za azil dopušten u skladu sa članom 46. st. 2. i 3. ovog zakona; ako je podneo zahtev sa očiglednom namerom da odloži ili spreči izvršenje odluke koja bi imala za posledicu njegovo udaljenje iz Republike Srbije; ako predstavlja opasnost po nacionalnu bezbednost i javni poredak ili ako je moguće primeniti koncept sigurne države porekla. Ovo rešenje predstavlja jednu od novina koju donosi Zakon, a omogućiće efikasnije postupanje nadležnih organa u pomenutim slučajevima.

Takođe data je mogućnost sprovođenja celokupnog postupka na granici ili u tranzitnom prostoru.

U članu 41 Zakona propisano je kad se i pod kojim uslovima donosi odluku o zahtevu najkasnije u roku od 28 dana od dana podnošenja zahteva tj. na graničnom prelazu, odnosno u tranzitnom prostoru vazdušne luke i luke unutrašnjih voda .

Uslovi za odbacivanje zahteva za azil preciznije su uređeni u odnosu na prethodni zakon (član 42. Zakona). Takođe se uređuju pitanja koncepta prve države azila, sigurne države porekla i sigurne treće države prema novom rešenju koncepti sigurne države porekla i sigurne treće države pojašnjeni su i usklađeni sa direktivama Evropske unije, dok je pojmom sigurne države porekla propisano da će listu navedenih država donositi Vlada na predlog Ministarstva spoljnih poslova.

Takođe, lista sigurnih trećih država se, u skladu sa evropskim rešenjima, neće donositi. Već će se za određivanje da li se neka država može smatrati sigurnom koristiti definicija data u zakonu odnosno procena sigurnosti treće države će se vršiti na osnovu istraživanja o zemlji iz koje je stranac ušao u Republiku Srbiju, a na osnovu izveštaja relevantnih međunarodnih organizacija dok će listu sigurnih država odrediti vlada Republike Srbije na predlog Ministarstva spoljnih poslova.

Glavi IX. Zakona --Prestanak prava na azil i udaljenje stranca uređuje pitanja prestanka prava na azil i udaljenja stranca. U odnosu na dosadašnje rešenje, imajući u vidu neophodnost usklađivanja, predviđeni su i uslovi za dobrovoljni povratak lica u državu porekla.

Uređena su i pitanja koja se odnose na udaljenje stranca kome je prestala privremena zaštita, ukinuta ili poništena odluka o usvajanju zahteva za azil. Propisuju se vrste isprava koje se izdaju u skladu sa ovim predlogom zakona, rokove njihovog važenja, kao i druga pitanja koja su od značaja za izdavanje isprava. Rok važenja putne isprave za izbeglice je produžen sa dve na pet godina, zbog troškova izrade, a novim zakonom navedena putna isprava može se izdati i deci, a ne samo licu starijem od 18 godina, kako je propisano postojećim zakonom.

Rokovi za donošenje prvostepene odluke predviđeni su Članom 39 pa je tako rok za donošenje prvostepene odluke produžen na tri meseca uz mogućnost produženja za tri meseca dva puta. Ako se može opravdano očekivati da se odluka o zahtevu za azil ne može doneti u rokovima iz st. 1-3. Čl 39 zbog privremeno nesigurnog stanja u državi porekla tražioca, ovlašćeni službenici Kancelarije za azil proveravaju stanje u državi porekla tražioca na svaka tri meseca i u razumnom roku obaveštavaju tražioca o odlaganju donošenja odluke, ali odluka se mora doneti najkasnije u roku od 12 meseci od dana podnošenja zahteva za azil. Uvodi se ubrzana procedura i procedura na graničnom prelazu gde će organi moći da sprovedu postupak u roku do 30 odnosno 28 dana ukoliko su ispunjeni određeni uslovi. Uvodi se obaveza odlučivanja po odbačenim zahtevima za azil kada sigurna treća zemlja odbije prihvati.

Zaštita prava u postupku za azil uređena je čl. 95. i 96. Zakona, garantovanjem prava na žalbu i garantovanjem sudske zaštite čl 22-uređuje nadležnost Upravnog suda.

Novi zakon treba da omogući da Srbija zadrži visok nivo u poštovanju međunarodno prihvaćenih standarda u oblasti ljudskih prava i prava tražilaca azila uz istovremeno održavanje bezbednosti svih građana Srbije i poštovanje Ustava i zakona. Novi zakon sadrži odredbu o pravu tražilaca azila na besplatnu pravnu pomoć koju pružaju nevladine organizacije koje se bave pružanjem pravne zaštite izbeglicama.

Za svako maloletno lice bez pratnje koje se pojavi u postupku azila zakon predviđa određivanje staratelja koji vodi računa o interesima maloletnika i vodi se briga o najboljem interesu deteta.. Maloletni migranti bez pratnje roditelja ili

punoletnih lica predaju Centru za socijalni rad odakle se nakon zdravstvenog pregleda i otvaranja kartona, u zavisnosti od uzrasta, upućuju u jedan od tri centra za maloletnike u Beogradu, Nišu ili Subotici.

PRAVO NA SPAJANJE PORODICE

Načelo jedinstva porodice reguliše odredba Član 9 Zakona.

“Nadležni organi preduzimaju sve raspoložive mere radi održanja jedinstva porodice u toku postupka, kao i po odobrenju prava na azil ili privremenu zaštitu.”

Pravo na boravak reguliše odredba Član 60 “Pravo na boravak u Republici Srbiji utvrđuje se rešenjem o odobrenom pravu na utočište, odnosno o odobrenoj supsidijarnoj zaštiti, a dokazuje se ličnom kartom za lice kome je odobreno pravo na azil. Pravo na boravak u Republici Srbiji imaju članovi porodice lica kojem je odobreno pravo na azil, u skladu sa odredbama ovog zakona.”

Posebna prava maloletnog lica bez pratnje regulisana su odredbom člana 70

“Lice kojem je odobreno pravo na azil ima pravo na spajanje sa članovima porodice.

Maloletno dete rođeno u braku ili van braka, maloletno usvojeno dete ili maloletni pastork lica kojem je odobreno pravo na azil, a koje nije zasnovalo sopstvenu porodicu sledi pravni položaj roditelja kojem je odobreno pravo na azil, o čemu Kancelarija za azil donosi odluku. Članovi porodice lica kojem je odobreno pravo na azil, a koji nisu navedeni u stavu 2. ovog člana regulišu boravak u skladu sa propisima kojima je uređen pravni položaj stranaca.

Član porodice kod kojeg postoje razlozi zbog kojih mu se može uskratiti pravo na utočište nema pravo na spajanje porodice.”

Prema odredbi člana 73 Zakona “Maloletnom licu bez pratnje kojem je odobreno pravo na azil organ starateljstva određuje staratelja, odnosno zakonskog zastupnika u što kraćem roku.

Lice iz stava 1. ovog člana se prvenstveno smešta sa svojim odraslim srođnicima ili licima sa kojima ga veže naročita bliskost.

Maloletno lice bez pratnje kojem je odobreno pravo na azil može biti smešteno u hraniteljsku porodicu ili ustanovu socijalne zaštite pod uslovima i u postupku koji su propisani u članu 52. ovog zakona.

Prilikom smeštanja maloletnih lica bez pratnje, ako postoji mogućnost, braća i sestre smeštaju se zajedno, u skladu sa njihovim najboljim interesom, uzimajući u obzir njihove godine i stepen zrelosti.

Kada je neophodno, nadležni organi započinju traganje za članovima porodice maloletnog lica bez pratnje štiteći najbolji interes maloletnog lica, a ako život ili

integritet maloletnog lica ili njegove bliske rodbine mogu biti ugroženi, posebno ako su ostali u državi porekla, mora se osigurati prikupljanje, obrada i razmena informacija u skladu sa načelom poverljivosti.“

ZAKON O STRANCIMA - PRIVREMENI BORAVAK PO OSNOVU SPAJANJA PORODICE

Zakon o strancima, stupio je na snagu 3. aprila ove godine, a primenjuje od 3. oktobra 2018. Ovaj Zakon usklađen je sa Direktivama Evropske unije koje uređuju ovu oblast, a od novina takođe su uređena i sva pitanjakoja stari zakon nije regulisao a primenjivala su se u praksi.

Zakonom se uređuju uslovi za ulazak kretanje i boravak i vraćanje stranaca, kao i nadležnosti poslova državnih organa Srbije. Po prvi put, u odredbe Zakona o strancima uvodi se BIA, koja kao državni organ, vrši bezbednosnu proveru stranaca.

Uvedeni su novi instituti koji se odnose na proveru uslova za izdavanje vize strancu i procene rizika, gde BIA, Ministarstvo spoljnih poslova i MUP vrše terenske i bezbednosne provere po zahtevu za vizu.

Zakonom su popisani razlozi za odbijanje ulaska stranaca, kao i odluka na standardizovanom obrascu odbijanja ulaska, kojima se navode tačni razlozi odbijanja ulaska i rokovi, a uvedena je i mogućnost žalbe.

Novi Zakon o strancima uvodi nov institut privremenog boravka na osnovu humanitarnih razloga koji bi mogao rešiti statusna pitanja lica kojima ne može biti priznato pravo na azil ali koja ne mogu da napuste Srbiju. Takođe uvodi se mogućnost tolerisanog boravka za strance koje nezakonito borave na teritoriji Republike Srbije a koji ne mogu da je napuste. Usvajanjem novih zakona Srbija usklađuje svoje zakonodavstvo sa pravnim tekovinama Evropske unije i nastoji da učini postupak azila efikasnijim kao i da bolje definiše prava i obaveze stranaca u Republici Srbiji.

Zakon o strancima (Sl. glasnik RS”, br. 24/2018) propisuje i samostalni, odnosno autonomni boravak, strancu koji je najmanje 4 godine na privremenom boravku u Republici Srbiji po osnovu spajanja porodice. Uvođenjem ovog instituta u nacionalno zakonodavstvo omogućeno je da stranac nakon određenog vremenskog perioda ne bude vezan za lice po kome mu se odobrava privremeni boravak po osnovu spajanja porodice.

Ovaj institut omogućava samostalnost stranog državljanina u odnosu na npr. supružnika, na taj način se štiti lični integritet stranca koji je prethodne četiri godine bio vezan za supružnika i po kome mu je i dozvoljen boravak u Republici Srbiji.

Strancu koji je u poslednje tri godine neprekidno boravio na privremenom boravku po osnovu spajanja porodice može se, na njegov zahtev, odobriti

samostalni boravak u slučaju kada je preminuo državljanin Republike Srbije ili stranac sa kojim se ostvarivalo pravo na spajanje porodice.

Takođe, članom 59. Zakona je omogućeno da strancu-žrtvi porodičnog nasilja može biti odobren samostalni privremeni boravak u Republici Srbiji, nevezano za vremensko trajanje odobrenog privremenog boravka po osnovu spajanja porodice.

Kod spajanja porodice u smislu Zakona užom porodicom, smatraju se: supružnici, vanbračni partneri, njihova deca rođena u braku ili van braka, usvojena deca ili pastorčad do navršanih 18 godina života koja nisu zaključila brak.

Izuzetno, članom uže porodice može se smatrati: srodnik po pravoj liniji državljanina Srbije ili stranca kome je odobren privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Republici Srbiji ili srodnik po pravoj liniji njegovog supružnika ili vanbračnog partnera, koji zavisi od njih i nema adekvatnu porodičnu brigu u zemlji porekla ili punoletno dete državljanina Srbije ili stranca kome je odobren privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Republici Srbiji ili punoletno dete njegovog supružnika ili vanbračnog partnera koje nije zaključilo brak, koje ne može da podmiruje svoje potrebe zbog zdravstvenog stanja.

AZIL U MEĐUNARODNOM PRAVU

Međunarodno zakonodavstvo koje reguliše status izbeglica

1. Konvencija o statusu izbeglica iz 1951. i Protokol iz 1967; 2. Konvencija o statusu osoba bez državljanstva iz 1954. i Konvencija o smanjenju broja osoba bez državljanstva iz 1961.; 3. Konvencija Organizacije afričkog jedinstva o specifičnim aspektima izbegličkih problema u Africi iz 1969; 4. Deklaracija o izbeglicama iz Kartagene iz 1984; 5. Konvencija o pravima deteta iz 1989. (Rezolucija Opšte skupštine 44/25), 1989, A/71/6 (Prog. 21) 9/9 16-02737; 6. Deklaracija o izbeglicama i raseljenim osobama iz San Josea iz 1994; 7. Konvencija Afričke unije za zaštitu i pomoć interno raseljenim osobama u Africi iz 2009.

Rezolucije Opšte skupštine UN-a o:

1. Izbeglicama i osobama bez državljanstva 319A; 2. Statutu Ureda Visokog povjerenika UN-a za izbeglice 428; 3. Pomoći i zaštiti izbeglica 538B; 4. Međunarodnoj pomoći izbeglicama u okviru mandata Visokog poverenika UN-a za izbeglice 1166; 5. Uredu Visokog poverenika UN-a za izbeglice 50/152; 6. Implementaciji akcija koje je predložio Visoki poverenik za izbeglice u cilju jačanja kapaciteta njegovoga ureda da provodi svoj mandat 58/153; 7. Pomoći izbeglicama, povratnicima i raseljenim osobama u Africi 70/134; 8. Uredbu Visokog poverenika UN-a za izbeglice 70/135. Konvencije UN; 9. Konvencija o eliminisanju svih oblika rasne diskriminacije (1965); 10. Međunarodni pakt o

ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966); 11. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (1966); 12. Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije protiv žena (1979); 13. Konvencija protiv torture (1984); 14. Konvencija o pravima deteta (1989); 15. Protokol o trgovini i krijumčarenju (2000) kao dodatak Konvencije protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, tzv. Konvencije iz Palerma

“Generalna skupština Ujedinjenih nacija 19. septembra 2016. godine usvojila je Njujoršku deklaraciju o izbeglicama i migrantima. Deklaracija reafirmiše ljudska prava svih izbeglica i migranata, bez obzira na status, i zalaže se za potpunu zaštitu tih prava. Ona podseća da „iako se njihov tretman uređuje pojedinačnim pravnim okvirima, izbeglice i migranti imaju ista univerzalna ljudska prava i fundamentalne slobode”³⁴

Temelj izbegličkog prava je Ženevska konvencija sa Protokolom iz New Yorka i zajedno pokrivaju tri glavne teme ovoga pravnoga područja:

- osnovnu definiciju izbeglice, zajedno sa uslovima za prestanak i isključenje iz izbegličkog statusa,
- pravni status izbeglica u zemlji azila, njihova prava i obveze, uključujući pravo da budu zaštićeni od prisilnog povratka ili refolementa na teritoriji gde bi njihov život ili sloboda bili ugroženi,- obveze država, uključujući suradnju s UNHCR-om u obavljanju njegovih funkcija i olakšavanju nadzora primene Konvencije.

EVROPSKO ZAKONODAVSTVO KOJE REGULIŠE PRAVA MIGRANATA

Za praćenje razvoja prava Evropske unije u osnovnim crtama potrebno je pojasniti ulogu Schengenskog sporazuma te značenje pojma Schengen acquis. Schengenski sporazum je potpisan 1985. od strane pet evropskih država (Francuske, Belgije, Njemačke, Luxembourga i Holandije) kojime se dozvoljava slobodno kretanje njihovih državljana unutar područja tih država. Tom sustavu „Schengen Agreement“ pridružuju se druge evropske države stvarajući postupno nova pravila koja se odnose na, najkraće rečeno, kretanja osoba unutar granica EU. Među tim pravilima koja imaju značajke mera, odredaba, deklaracija ističe se odredba o obaveznom propisivanju pravila za tražitelje azila. Ta se odredba dalje ugrađuje i razvija putem Dablinske konvencije koja je potpisana 15. 06. 1990., a stupila na snagu 1.09.1997.

Dablinskom konvencijom definišu u se pojmovi stranca, zahteva za azilom, ispitivanje zahteva tražitelja azila, dozvole boravka i drugih ključnih pojmova, te se određuje država unutar država članica EU koja je nadležna, i u kojim situacijama, za razmatranje zahteva za azilom podnetog u jednoj od tih država od

³⁴ http://azil.rs/azil_novi/wp-content/uploads/2018/03/Ljudska-prava-SR.pdf str 6 pristup 10.7.2018

strane tražitelja azila, koji su državljani trećih zemalja. Također se propisuju rokovi za rešavanje zahteva, precizira postupak u okviru kojega se razmatraju zahtevi i međusobna komunikacija odnosno saradnja država članica EU.

Spomenuta regulativa naziva se u praksi Dablin legal system I. S obzirom da je nadogradnjom odredaba Dablinske konvencije kroz donošenje brojnih odluka i odredaba Saveta Evrope proširena ova pravna problematika, 2003. godine postojeći sustav zamenjen je sustavom – Dublin legal system II. Tako npr. ovaj potonji sustav donosi i propise koji sprečavaju upućivanje tražitelja azila iz države u državu (prevention of the „refugees in orbit“) ili postavljanje više zahteva za azilom istodobno („asylum shopping“). Također se određuju rokovi u okviru kojih se postavljeni zahtev za azilom treba rešiti ovisno o različitim situacijama, a posebno valja istaknuti da je pravnim sustavom Dublin II uređen Eurodac sistem pomoću kojega se razmjenjuju otisci prstiju i druga sredstva identifikacije.

U nastavku razvoja savremenog međunarodnog prava vezanog za azil usledilo je donošenje čuvenog Amsterdamskog sporazuma (1997.), koji je stupio na snagu 1. 05.1999.

Odredbe o azilu u Amsterdamskom sporazumu ponovno su potvrđene u Zaključcima konferencije u Tampere 15. i 16. oktobra 1999. U Tampere je utemeljen zajednički evropski sustav azila – Common European Asylum System. Zajednički evropski sustav azila, prema zaključcima iz Tampere, temelji se na odluci o potpunoj primeni Ženevske konvencije dopunjene Protokolom iz New Yorka s isticanjem u prvom redu principa nevraćanja: „non – refoulement“. Zaključcima iz Tampere osnažene su odredbe Amsterdamskog sporazuma, a time i Schengenskih sporazuma (jer je Amsterdamski sporazum unio Schengen *acquis* u okvir Evropske unije). Amsterdamski sporazum kao i zaključci iz Tampere, osim usvajanja zajedničkog sustava azila, uveo je obavezne pravne instrumente koji propisuju minimalne standarde kojih se države članice EU moraju pridržavati kod donošenja nacionalnih pravnih propisa kojima se reguliše područje azila.

Sledeći napred spomenute pravne akte Savet Evropske unije donosi direktive o minimalnim standardima koje se regulišući pojedina pitanja odnosno komplementarne delove ove zahtevne pravne materije, u svojim uvodnim odredbama obvezno pozivaju na Ženevsku konvenciju i Protokol iz New Yorka, zaključke iz Tampere (Tampere conclusions) odnosno na Amsterdamski sporazum (Treaty of Amsterdam).

Ženevska konvencija uz Protokol iz New Yorka, te konvencije, uz pravnu tekovinu ili *acquis communautaire* Evropske unije, čine bazu u području prava azila. To su:

- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i sloboda s Protokolima uz tu Konvenciju,

- Konvencija o sprečavanju mučenja i drugog okrutnog, neljudskog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja ,
- Konvencija o pravima deteta i Povelja o osnovnim pravima (2000)

Navedene konvencije smatraju se *ius cogens*, za donošenje daljnjih akata Evropske unije među kojima su - Rezolucija o očigledno neutemeljenim zahtevima za azil (London, 30.11. i 1.12.1992.),-Rezolucija Saveta EU od 20. 06.1995. o minimalnim jamstvima za procedure azila (Službeni list C 274, od 19. 09.1996.) - Direktiva 2001/55/EC od 20. 07. 2001. o minimalnim standardima za davanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba i o merama za promovisanje ravnoteže napora država članica u prijemu takvih osoba i podnošenja posledica (u nastavku: Direktiva 2001/55),- Direktiva 2003/9/EC od 27. 01. 2003. o minimalnim standardima za prijem tražitelja azila, - Direktiva 2003/86/EC od 22. 09. 2003. o pravu na spajanje porodica- Direktiva 2004/83/EC od 29. 04. 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbeglica ili kao osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita i o sadržaju dodeljene zaštite (poznata po kraćem nazivu: Qualification Directive – Direktiva o kvalifikacijama) - Direktiva 2005/85/EC od 1. 12. 2005. o minimalnim standardima vezanim za postupke dodeljivanja i oduzimanja izbegličkog statusa u državama članicama EU (skraćeno: Asylum Procedures Directive – Direktiva o postupcima).

Strateški okvir politike azila Evropske unije definisan je Ugovorom o funkcionisanju EU (Lisabonski ugovor) potpisanim u decembru 2007. godine, koji je stupio na snagu u decembru 2009. godine. Članom 78. Ugovora o funkcionisanju EU predviđeno je da će Unija izraditi zajedničku politiku azila, subsidijarne zaštite i privremene zaštite kako bi ponudila odgovarajući status svakom državljaninu treće zemlje koji traži međunarodnu zaštitu i obezbedila usklađenost sa načelom zabrane proterivanja. Dalje je precizirano da ta politika mora biti u skladu sa Ženevskom konvencijom o statusu izbeglica od 28. jula 1951. godine i Protokolom o statusu izbeglica od 31. januara 1967. godine, i sa ostalim relevantnim ugovorima.

Evropski pakt o migraciji i azilu koji je usvojen u oktobru 2008. godine i Stokholmski program koji je (usvojen u decembru 2009. godine u kome su definisani politički prioriteti Evropske unije u oblasti pravde, slobode i bezbednosti za period od 2010. do 2014. godine su dva bitna dokumenta Evropske unije u kojima se dalje razvija ideja Zajedničkog evropskog sistema azila. Još jedan bitan strateški dokument Evropske unije u oblasti politike azila je Povelja o osnovnim pravima EU koja je stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona postala pravno obavezujući dokument za sve institucije i države članice EU. U članu 18. navedenog dokumenta potvrđeno je da se pravo na azil garantuje u skladu sa pravilima Ženevske konvencije od 28. jula 1951. godine i Protokola od 31. januara 1967. godine koji se odnose na status izbeglica, kao i u

skladu sa odredbama Ugovora o Evropskoj uniji i Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

PRAVO AZILA PREMA KONVENCIJI O LJUDSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA I PRAKSI ESLJP S OSVRTNOM NA PRAVO NA POŠTOVANJE PRIVATNOG I PORODIČNOG ŽIVOTA (ČLAN 8. KONVENCIJE)

Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda od 1950.godine (u daljem tekstu: Konvencija) se ne predviđa posebno pravo na azil, niti zaštita ilegalnih migranata. Međutim, prisutan je niz ljudskih prava koje Evropski sud za ljudska prava primenjuje u odnosu na tražiocce azila i ilegalne migrante. Osim toga, Sud je u svojoj praksi razvio niz principa koji su od značaja za zaštitu tražilaca azila i ilegalnih migranata.

U kontekstu zaštite tražilaca azila i iregularnih migranata, praksa Suda je dakle najbrojnija u pogledu zabrane mučenja, prava na slobodu i bezbednost, prava na poštovanje privatnog i porodičnog života, prava na pravično suđenje kao i prava na delotvoran pravni lek.

Konvencija predviđa krug prava koja mogu biti relevantna za zaštitu ljudskih prava tražilaca azila i ilegalnih migranata u kontekstu prakse Suda. To je pre svega pravo na život - član 2. Konvencije, mada se Sud u slučajevima koji se tiču proterivanja na teritoriju države gde bi život podnosioca predstavke mogao biti ugrožen, odlučivao pre da ispituje predstavku u kontekstu člana 3. Konvencije - zabrana mučenja, nego prava na život. Dakle, osim prava na život, posebno je značajna i zabrana mučenja (član 3. Konvencije), zatim pravo na slobodu i bezbednost - član 5. Konvencije, Pravo na pravično suđenje koje predstavlja životno značajno ljudsko pravo. Pitanje da li je postupak bio pravičan je, potpuno odvojeno od pitanja da li je sud doneo "ispravnu" ili "pogrešnu odluku" - član 6 Konvencije, pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života - član 8. Konvencije, pravo na delotvoran pravni lek - član 13. Konvencije, zatim zabrana kolektivnog proterivanja stranaca - član 4. Protokola br. 4. Relevantan je i član 1. Protokola br. 6. uz Konvenciju o ukidanju smrtno kazne. Naime, Sud je u praksi povodom ovog člana ustanovio da pojedinac neće biti ekstradiran u zemlju za koju postoje materijalni i suštinski dokazi za verovanje da će u njoj biti podvrgnut smrtnoj kazni. I tu je i niz prava u pogledu kojih nije prisutna značajnija praksa Suda. To su: pravo na sklapanje braka - član 12. Konvencije, zabrana diskriminacije - član 14. Konvencije zajedno sa Protokolom br. 12., i sloboda kretanja - član 2. Protokola br. 4. U kontekstu zaštite ilegalnih migranata koji su žrtve trgovine ljudima značajna je i zabrana ropstva i prinudnog rada - član 4. Konvencije. Praksa Suda je povodom ovog prava i uopšte gledano retka, mada su prisutni pojedini slučajevi u kojima je utvrđeno kršenje člana 4. Konvencije u ovom kontekstu. Kada je reč o članu 1. Protokola br. 7. Konvencije, koji se tiče zaštite u postupku proterivanja stranaca, on sadrži proceduralne

garancije koje se ne odnose na ilegalne migrante, već samo na strance koji zakonito borave na teritoriji države. U kontekstu zaštite tražilaca azila i iregularnih migranata, praksa Suda je dakle najbrojnija u pogledu zabrane mučenja, prava na slobodu i bezbednost, prava na poštovanje privatnog i porodičnog života kao i prava na delotvoran pravni lek,.

Kada migrant ostvari relativno stabilan uslov stalnog boravka u stranoj državi, on može poželeti da u tu državu dovede članove svoje porodice. Migracija članova porodice otvara pitanja o pravu na poštovanje porodičnog života i spajanje porodice - Spajanje porodice i pravo na poštovanje porodičnog života čl. 8 EKLJP. U Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima (UDHR) je propisano da porodica „ima pravo na zaštitu države i društva“.

Prema Konvenciji o pravima deteta kada se donosi bilo koja odluka o deci, prvenstveno treba imati na umu najbolje interese deteta.

PRAVO NA POŠTOVANJE PRIVATNOG I PORODIČNOG ŽIVOTA PREMA ČLANU 8. KONVENCIJE

U skladu sa članom 8. stav 1. Konvencije: „Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske“, a u stavu 2. se predviđa da se „javne vlasti neće mešati u vršenje ovog prava sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezbednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih“.

Sud je prvi put okvalifikovao deportaciju stranca kao povredu prava na porodičan život 1991. godine.

Prema mišljenju Suda pravo na privatni život predstavlja i koncept koji obuhvata pravo na fizički i moralni integritet osobe. Član 8. Evropske konvencije o ljudskim pravima, jedan je od onih, koji imaju najširi domen primene. Njegov domen primene pokriva veoma različite aspekte ljudskog života, počev od situacija kada se država meša u najprivatnije stvari pojedinca, do onih slučajeva kada država ima obavezu da interveniše.

Presuda ESLJP, br. 31465/96, 21. decembra 2001. Sen protiv Holandije

U slučaju Sen protiv Holandije roditelji su se preselili u Holandiju i za sobom u Turskoj ostavili najstariju kćerku. Sud je utvrdio da se odluku roditelja da kćerku ostave u Turskoj ne može smatrati neopozivom na način da kćerka treba ostati izvan porodičnog kruga. U posebnim okolnostima ovog slučaja holandska su nadležna tela odbijanjem dozvole da se kćerka pridruži roditeljima dovela do kršenja članka 8. EKLJP.

Presuda ESLJP br. 23218/94, 19. februara 1996. Gül protiv Švajcarske

U slučaju Gül protiv Švicarske u Švicarsku se najprije preselio otac, a zatim i majka, dok je dete ostavljeno na brizi rođaka u Turskoj. Zbog ozbiljnih povreda zadobivenih u požaru majci je dodeljena humanitarna dozvola boravka u Švicarskoj, jer su nadležna tela tada smatrala da bi njezino fizičko stanje bilo ugroženo povratkom u Tursku. Stoga je njenom suprugu također ponuđena dozvola boravka kako bi ostao s njom. Podneli su zahtev da im se iz Turske pridruži i njihovo dete, no, iako su oba roditelja po zakonu imala pravo boravka u Švajcarskoj, taj ih status nije činio kandidatima za spajanje porodice. Razmotrivši posebna pitanja i okolnosti ovoga slučaja, ESLJP je ustanovio da ne postoje opravdani razlozi zbog kojih se porodica j ne bi mogla preseliti u Tursku, s obzirom da se majčino zdravlje u međuvremenu stabilizovalo. Prema tome zaključeno je da odbijanjem zahteva za dozvolom detetu da se pridruži roditeljima nije povrijeđen član 8. EKLJP

Presuda ESLJP br. 38058/09, 14. Juna 2011., Osman protiv Danske

U slučaju Osman protiv Danske 240 Sud je razmatrao slučaj u kojem je tinejdžerku školske dobi poreklom iz Somalije – koja je sa svojom porodicom bila na dugotrajnom legalnom boravku u Danskoj – otac preselio iz Danske kako bi pružala celodnevnu negu i brigu svojoj baki u izbegličkom kampu u Keniji. Kad se nakon dve godine devojčica prijavila za novu dozvolu boravka radi spajanja sa svojom porodicom u Danskoj, danska nadležna tela odbila su njen zahtev. Sud je utvrdio da je riječ o kršenju člana 8. EKLJP.

LITERATURA:

- (1) Citirani Zakoni i evropska konvencija o ljudskim pravima
- (2) http://azil.rs/azil_novi/wp-content/uploads/2018/03/Ljudska-prava-SR.pdf str 6 pristup 10.7.2018
- (3) Janković, S., Pavlović, Z., Dabić, D., ”Balkanska migrantska ruta: između politike i prava bezbednosti“, Beograd 2017
- (4) Šprajc, I.: Postupovne odredbe Zakona o azilu: Krićka analiza te usporedba s međunarodnim pravom i pravom Evropske unije, ZBORNIK Pravnog fakulteta u Zagrebu, broj 6 iz 2004.,
- (5) UNHCR: Zaštita izbeglica, Vodić za međunarodno izbegličko pravo, Priručnik za parlamentarce broj 2
- (6) Zajednički evropski sustav azila, Ured za publikacije Evropske unije 2014
- (7) Zakon o azilu i privremenoj zaštiti kao i Zakon o strancima. („Službeni glasnik RS”, broj 24/18),

ASYLUM SEEKERS IN DOMESTIC, INTERNATIONAL LAW,
WITH EMPHASIS ON THE RIGHT TO FAMILY
REUNIFICATION THAT PROTECTS THE LAW ON ASYLUM
AND TEMPORARY PROTECTION,
THE LAW ON THE ALIENS AND THE PROVISION OF ARTICLE
8 OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND
JURISPRUDENCE OF THE ECTHR

One of the basic elements of state sovereignty is the right of states to regulate the entry, exit, and residence of aliens in its territory . The right to asylum is a category of international law, the right to asylum is provided in Article 14, paragraph 1 of the Universal Declaration of Human Rights of 1948: "Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution". Although the earlier Republics Serbia had the Asylum Law was published in "Off. Gazette of RS", no. 109/2007, which entered into force in April 2008 at a session of the National Assembly on 22 March 2018 adopted a new Law on asylum and temporary protection as well as the Law on Foreigners. The adoption of these new laws Serbia harmonize its legislation with the EU acquis and strives to make the asylum procedure more efficient and to better define the rights and obligations of aliens in the Republic of Serbia. And one and other law is regulated by the law on family reunification that protects the provisions of Article 8 of the European Convention on Human Rights and the European Court of Human Rights in this regard has a rich case law, provided that he first qualified the deportation of an alien as a violation of the right to a family life 1991.

KEYWORDS: *asylum seekers / the right to family reunification / Article 8 of the European Convention on human rights*